

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Štampa vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzojavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjtin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Racun pri poštnem ček uradu št. 13.238.

Tajna medzavezniška konferenca v Londonu

Od našega stalnega pariškega dopisnika.

Dr. A. P. Pariz, 10. junija.

Vaš dopisnik je doznal iz verodostojnega vira, da je pripisati za jutri dopoldan napovedanim razgovorom angleškega zunanjega ministra lorda Curzona s poslaniki Francije, Belgije in Italije formalni pomen medzavezniške konference. Temu primerno so se udeleženci baje pripravili. Stališče Belgije napram Angliji je bilo precizirano že v razgovoru g. Jasparja z angleškim zastopnikom v Bruslju. Gospod Jaspar se je strinjal skoro v vseh točkah z mišljenjem angleške vlade, vendar pa je pristavil, da se v splošnem razgovoru ne sme pozabiti na čisto posebnost interesa Francije. Situacija je sedaj takaka, da se vrši med Anglijo in Francijo oster dvoboj, katerega izid še ni čisto jasan. Dobro informirane osebnosti zagotavljajo z vsjo sigurnostjo, da Quai d'Orsay — dokler biva g. Poincaré v njem kot predsednik vlade — ne bo niti za las popustil v svoji znani zahtevi glede pasivnega odpora v zasedenem ozemlju. Ton, v katerem so bile te besede izgovorjene, dopušča zanimivo tolmačenje: za slučaj, da bi angleška teza zmagovala, ni izključena v Franciji vladna kriza. To možnost potrjuje dejstvo, da je obiskal lord Robert Cecil o priliki svojega potovanja skozi Pariz g. Milleranda, ne pa obenem g. Poincaréja, ki je bil kmalu nato pozvan v Elysée. Ta vest bo dobila vidne oblike najbrže že te dni.

Dejstvo ostane, da obstojalo med angleškim in francoskim kabinetom zelo resna protislovja, ki jih ne bo mogoče z lahkoto in z navadnim kompromisom spraviti s sveta. V pariških angleških krogih se pojavlja silen angleški pritisk, ki dobiva v bližini predsednika Milleranda največjega terena. V pariških redakcijah vlada konsternacija, ker so londonski frankofolski listi odkrito povdarjali, da je nemški memorandum velik napredek, ako ga primerjamo z noto od dne 2. maja. Ti listi so celo naglašali, da bi bila zločinska blaznost, ako zavezniški ne bi sumarično presodili nemške ponudbe. To stališče bo angleška vlada na jutrišnji medzavezniški konferenci obsežno obrazložila in utemeljila. Povdarila po potrebi, da se čimprej skliče medzavezniška konferenca, ki naj reši reparacijski problem. K tej konferenci bi se pri tej priliki pozneje tudi Nemčija. Kar se tiče francoske kritike nemškega memoranda, je angleška vlada mnenja, da ni noben ugovor francoskega tiska dovolj stabilen, zlasti kar se tiče materialne strani ponudbe. Evropa se nahaja v ozi fazi, ko morejo le osebni razgovori dovesti k zbolitvanju. Nemški memorandum je v resnici zadnja beseda, ki jo more spregovoriti nemška vlada, in naj si bo potem njen šef Cuno, Breitscheid ali Hilferding oziroma Stresemann. Mednarodna komisija ekspertov, pred katero se Francija tako plaši, bi se dala prav lepo nadomestiti z razširjeno reparacijsko komisijo. To je v skladu z Versaillesko pogodbo, ki predvideva periodično revizijo nemške plačilne sposobnosti.

Bodoči rezultat medzavezniške konference v Londonu bo formulacija skupnega odgovora Nemčiji, to pa bo pričetek splošnega reparacijskega kongresa. Vse pod predpostavko, da se medtem ne razbijejo vezi. Mnogo leži na boževi ostrini...

Reparacijski problem.

London, 12. junija. (Agence Havas) Listi poročajo iz Washingtona: Ameriška vlada je pripravljena, da stopi v dogovore z drugimi državami zaradi rešitve reparacijskega vprašanja in bi vsako tako povabilo ugodno sprejela.

London, 12. junija. (Agence Havas) Listi poročajo iz Washingtona: Ameriška vlada je pripravljena, da stopi v dogovore z drugimi državami zaradi rešitve reparacijskega vprašanja in bi vsako tako povabilo ugodno sprejela.

Narodna skupščina.

Beograd, 12. junija. (Z) Danes dopoldne ob 9. uri je otvoril predsednik skupščine g. Ljuba Jovanović sejo. Potem ko so se prečitali zapisniki in izvršile formalnosti, je dobil besedo minister g. Uzunović, ki je odgovarjal na vprašanja radikalnih poslancev o stanju cest v niškem okrožju. Na to se je prešlo na dnevni red ter se je nadaljevala načelna razprava o zakonu o izrednih kreditih. Besedo je

dobil bivši minister financ dr. Kumanudi, ki je obširno razlagal stanje naših financ v času, ko jih je on zapustil, odnosno od nastopa nove vlade pa do danes. Za njim je govoril minister financ dr. Stojadinović, nato pa zopet dr. Kumanudi. Po govoru zemljoradnika g. Moskovljevića se je zaključila seja. (Obširneje poročilo jutri.)

Naša vlada in dogodki v Bolgarski.

Vojna intervencija proti revolucionarjem?

Povratek kralja Aleksandra

Beograd, 12. junija. (Z) Danes ob 11. uri dopoldne je dospel v Beograd Nj. Vel. kralj Aleksander. Nj. Vel. kraljica pa je ostala v Sinaji. Kralj je po svojem prihodu sprejel v posebni avdijenci predsednika vlade g. Pašića in ministra zunanjih del g. dr. Ninčića, ki sta obvestila kralja v dogodkih v Bolgarski in pa o notranji situaciji v državi. Pričakuje se, da bo kralj za danes sklical sejo ministrskega sveta, ki se bo vršila pod njegovim predsedstvom.

Beograd, 12. junija. (Z) Najnovejši dogodki v Bolgarski se zasledujejo radi njihove resnosti z največjo pazljivostjo od strani merodajnih faktorjev, ker predstavljajo ti dogodki po občem in vladinem prepričanju in po prepričanju ostalih političnih in parlamentarnih faktorjev bolj ali manj direktno opasnost ne samo radi medsebojnih odnosov med našo kraljevino in bolgarsko državo, temveč sploh za mir na Balkanu. Kralj Aleksander je dopotoval danes ob 10. in pol uri v Beograd. Sprejel ga je ministrski predsednik g. Pašić, minister zunanjih del dr. Ninčić, minister dvora ter ostali vojni člani kraljeve suite. Po kraljevem prihodu je bil predsednik vlade g. Pašić ob 12. uri sprejet v avdijenci, a ravnotako g. dr. Ninčić. Obvestila sta kralja o najnovejših momentih, ki so nastopili na balkanskem polotoku povodom dogodkov v Bolgarski.

Beograd, 12. junija. (B) Sinoči se je vršila v dvoru seja ministrskega sveta, kateri je predsedoval kralj. Prisostvoval je tudi šef generalnega štaba in komandant armije v Skoplju. Na seji se je sklepalo o našem obnašanju napram dogodkom v Bolgarski. Kakor je vaš dopisnik obveščen od vlade, je stališče napram situaciji sledeče: naša vlada smatra dogodke v Bolgarski za notranjo stvar Bolgarske do takrat, dokler se bo spoštoval neulljski dogo-

vor. Istočasno vpraša naša vlada bolgarsko revolucionarno vlado, dali prizna sporazum, ki je zaključen v Nišu. V slučaju da tega ne priznava, si naša vlada pridržuje pravico, da sama začne poslovanje v svojih mejah.

Beograd, 12. junija. (B) Po informacijah, ki jih ima vaš dopisnik, se vodijo pogajanja med Beogradom, Bukarešto in Atenami o dogodkih v Bolgarski. Ni izključeno, da bi kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem Rumunija in Grška započele vojno intervencijo proti Bolgarski.

PLENARNA SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

Beograd, 12. junija. (Z) Danes se je vršila plenarna seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri so prisostvovali vsi radikalni ministri in predsednik vlade g. Pašić. Na tej radikalni seji se je nadaljeval začetek diskusije o razmerah v južnih krajih, a posebno o tamošnjih agrarnih razmerah. V zvezi s tem se je ozirom na najnovejšo dogodke govorilo tudi o varnosti krajev na levi strani Vardarja, da se ne bi povodom dogodkov v Bolgarski zgodilo kako iznenadenje. Poslanci iz južnih krajev so zahtevali energično od članov vlade, da se z vojaškimi merami čimbolj zavaruje varnost tamošnjih krajev. Po seji radikalnega poslanskega kluba se je odpravil predsednik vlade na dvor, a vsi ostali ministri so odšli v predsedništvu vlade, kjer se je ob 6. uri vršila seja ministrskega sveta, ki je bila posvečena izključno dogodkom v Bolgarski. Ta seja se bo bavila z merami, katere je naša vlada morala uporabiti radi zaščite državnih interesov.

UKINJENI VOJAŠKI DOPUSTI.

Beograd, 12. junija. (Z) Sinoči pozno zvečer je izdal vojni minister povelje vsem komandam, da se vpokličejo vsi vojniki, ki so bili odposlani na poljska dela za čas od 2 do 20 dni. Ob enem se dementira, da bi bili rezervisti vpoklicani na orožne vaje.

Državljanska vojna v Bolgarski.

Kmečka vstaja. — Krvavi boji.

Beograd, 12. junija. (B) Po najnovejših obvestilih, ki jih je naša vlada dobila, je v Bolgarski izbruhnila prava meščanska vojna. Srdite bitke se vodijo pri Plevni in Sumenu. Na čelu kmetijskih ustašev se nahaja sam Stambolijski. Revolucionarji so poslali proti njemu svojo najboljšo vojsko, sestavljeno v glavnem iz komitašev ter Stambolijskega obkolili. Vstaja se zelo širi v vseh krajih Bolgarske, posebno v severnem delu, kjer je Stambolijski našel navdušene pristaje. Tilen, znani komitaš in zagrižen neprijatelj Srbov, je postavljen v ministrstvu zunanjih zadev za načelnika.

Beograd, 12. junija. (Z) V severni Bolgarski je izbruhnila kmečka vstaja. Proti kmetom so poslani dobrovoljci in komitaši, da vstajo na silno zaduše. Borba v plevlanskem okrožju traja dalje. Todorov Aleksandrov se nahaja za Vitoš Planino. Del njegovih komitašev se je dal na razpolago komandantu mesta v Sofiji Lazarevu, ki je obenem vodja lige rezervnih častnikov. Bivši minister pravde Duparinov je bil aretiran na turški meji.

Beograd, 12. junija. (B) Po vesteh, ki so dopoldne prišla v našo ministrstva, postaja borba med pristajši Stambolijskega in zarotniki vedno večja in zavzema vedno širši obseg. Mnoga sela so dobila obvestila o prevratu šele včeraj, ter so se takoj pridružila vstaji.

Beograd, 12. junija. (B) Po posebnih vesteh Stambolijski z večjimi silami vodi velike borbe pri Plevni i Sumenu z zarotniškimi oddelki. Na obeh straneh je več mrtvih in ranjenih.

Beograd, 12. junija. (B) Javljajo iz Caribroda: Veliko število potnikov, ki je danes zjutraj dospel iz notranjosti Bolgarske, pravi, da se pristajši Stambolijskega, ki o svojem voditelju ne znajo nič gotovega, zaupajo v našo državo in mislijo, da la te ne bo dopustila, da se pridobijo prijateljstvo, ker datira iz velikih vojen, uniči, ker nekaj pristajev Ferdinanda to žele.

Beograd, 12. junija. (B) Iz Sofije javljajo: V selih Gor. in Dol. Dupnik se neprestano vodi močna in oborožena borba med seljaki in vojsko nove vlade. Vsa sela se nahajajo v okrožju Plevne.

Caribrod, 12. junija. (Z) Orljentekepresni vlak, ki je prihajal iz Caribroda, so zadržali seljaki na vseh vmesnih postajah do Plovdiva ter govorili potnikom, da se ima šele tedaj začeti revolucija, ki bo osvobodila zaprte zemljoradniške ministre. V Sofiji je mobiliziranih nekoliko polkov makedonstvujuščih in nekoliko polkov dobrovoljcev.

Beograd, 12. junija. (B) Vaš dopisnik doznava iz zanesljivega vira, da so čete nove vlade v Bolgarski po velikih in srditi borbi zavzele rodno mesto Stambolijskega Slavonice, da pa Stambolijskega niso ujeli.

Po prevratu v Sofiji.

Resen položaj. — Utis v Lausanni. — Radoslavov o prevratu. — Madžarska odobrava prevrat.

Pariz, dne 12. junija. (Z) Vesti o državnem prevratu v Bolgarski, ki so dospale danes semkaj, so mnogo nepovoljneje nego prve. V vladnih krogih poskušajo sicer kazati napram novemu ministrskemu predsedniku zaupanje, ne pozabljajo pa, da je bil Stambolijski zvest prijatelj Antante in zaklet sovražnik Nemčije. »Echo national« posebno očita vladi, da je brez potrebe otežkočala položaj Stambolijskega vlade, ker ni dala Bolgariji izhoda na Egejsko morje. Ta napaka bi se lahko danes bridko maščevala. V bolgarskih krogih v Parizu so zelo vznemirjeni vsled dogodkov v državi in smatrajo novo vlado za življenja nesposobno. Jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković je izjavil, da je položaj zelo resen in da mir na Balkanu visi samo na eni nit. (Glej vesti francoskega časopisa na 2. strani. Ured.)

Laussane, 10. junija. (Br.) Bolgarska poslanca na orijentski konferenci, Stančev in Teodorov sta bila silno presenečena vsled dogodkov doma. En dan prej sta izražala veliko zaupanje v trdnost položaja vlade Stambolijskega. Na konferenci se priznava, da je dogodek silno nesrečen za mirovna pogajanja. Odkar je bolgarska vlada protestirala proti zadnjemu grško-turškemu dogovoru glede odstopa Karačaka Turkom, ki je prišel Stančev, da se pogaja v tej zadevi. Sofijska revolucija postavlja nov vprašaj pred mirovno konferenco.

BORISOVA PROKLAMACIJA.

Beograd, 12. junija. (B) Javljajo iz Caribroda: V Sofiji so nalepljene proklamacije, ki jih je car Boris namenil narodu. V tej proklamaciji car Boris poziva narod, da se pokori novi vladi, da bo veren in udan, kakor je to bilo prej. Na kraju svoje proklamacije car Boris odkrito izjavlja, da bo vsakdo, ki bi se protivil in ne bi hotel pokoriti se današnji vladi takoj brez vsakega sojenja ubiti.

BOLGARSKA MOBILIZIRA.

Beograd, 12. junija. (B) »Novi list« prinaša iz Caribroda: Po vesteh potnikov, ki prihajajo iz Bolgarske, izgleda, da se tam vrši prava mobilizacija. V vojsko stopajo razven meščanov tudi aktivni oficirji, ki so bili vsled neulljskega dogovora odpuščeni iz službe.

REVOLUCIONARJI SE BLIŽAJO NAŠI MEJI.

Beograd, 12. junija. (B) Javljajo iz Caribroda: Potniki, ki so dopotovali z vlakom danes zjutraj pripovedujejo, da se celi polki dobrovoljcev do glave oboroženih s puškami in bombami istočasno z artiljerijo, ki je bila dosedaj skrivana, pomikajo v smeri naše meje, ker so se začeli utrjevati. Veliki tovorni avtomobili neprestano dovažajo municijo iz okoliških vojnih magacinov na mejo.

ZVEZE Z ITALIJO.

Caribrod, 12. junija. (Z) V zunanjepolitičnem pogledu se naslanja današnja bolgarska vlada na prekojadranskega sosedu in se podpira od njega danes kakor tudi prej, ko je bila še samo skupina zarotnikov. Teh svojih simpatij napram Italiji kabinet Cankov ni mogel prikriti niti prvi dan in takoj po prvem meetingu je vlada napotila svoje mase, da manifestirajo pred italijanskim poslanstvom, kjer so se zalivaljevale za podporo, ki jo je revolucionarna vlada dobila od Italije.

Budimpešta, 12. junija. (Z) Vsi madžarski listi spremljajo z največjimi simpatijami vesti o bolgarskem prevratu. Politični krogi smatrajo, da je

ta državni udar naperjen proti neulljskemu mirovnemu dogovoru in verujejo, da Anglija in Italija ne bosta dovolili intervencije katerekoli sosedne države. V Budimpešti se je vršilo nekoliko spontanah manifestacij. V klubu ujedinjene stranke se je sinoči govorilo, da bo ista usoda tudi trianonski dogovor o miru, ter je največja naloga Madžarske, da se čimboljše oboroži in pripravi za revolucijo, ki ji prinese osvobodjenje in ujedinenje celokupne bivše Madžarske. Italija in Anglija bosta mogli v slučaju madžarskega prevrata samo sankcionirati to stvar. Tukajšnji politični krogi se nadejajo, da bo Bolgarska spremenila napram Jugoslaviji pomirljivi kurz Stambolijskega vlade in računajo z vpadom v naše južne kraje.

Dunaj, 12. junija. (Z) Bivši bolgarski ministrski predsednik Radoslavov piše v današnji »Neue Freie Presse«, da je Cankov pošten človek in bolgarski patrijot ter dober prijatelj bivšega carja Ferdinanda. Novo vlado bo kralj Boris bržkone pozdravil kot osvobodilno. Nova vlada po vodila v vsakem slučaju korektno zunanjo politiko. Naj bo Bolgarska še tako nezadovoljna z neulljsko mirovno pogodbo, ona je preslaba in sosedje premočni, da bi mogli karkolisbodi započeti proti mirovnemu dogovoru; bolgarski narod je utrujen od vojne in potrebuje miru. To se bo videlo v zunanji politiki nove vlade, četudi se bo trudila, da se branijo z večjo odločnostjo narodni interesi, nego je to delala prejšnja vlada.

Caribrod, 12. junija. (Z) Potniki, ki so dospeli sinoči semkaj, pripovedujejo, da se v Bolgariji misli, da ima borba, ki se sedaj vodi samo en smoter: ohranitev dvora. Vprašanje je po sestavi vlade Cankova in po obkolitvi Stambolijskega postavljeno takole: ali se ima obdržati kralj Boris in poveri vlado komur hoče ali da zruši Stambolijski dvor in vlado in se proglasi predsednikom republike, ali pa, da ostane pri svoji stari tezi personalne unije z Jugoslavijo. Govori se, da je današnja vlada začasna in bo ostala samo do takrat, dokler ne zlomi protirevolucionarnega odpora. A takrat se imajo pojaviti osebnosti Malinova, Gješova in Daneva, za katere dela današnja vlada.

ODPOKLICANA POSLANIKA.

Caribrod, 12. junija. (Z) Bivši član zemljoradniške vlade Daskalov, bolgarski poslanik v Pragi, je odpoklican od revolucionarne vlade, a ravnotako tudi bolgarski poslanik na našem dvoru g. Todorov.

BOLGARI USTAVILI NAŠEGA KURIRJA.

Caribrod, 12. junija. (Z) Včeraj popoldne je odpotoval neki uradni našega poslanštva v Sofiji, opremljen z dobrimi potnimi listinami in z dovoljenjem bolgarskega ministrstva zunanjih del. V Beograd in prišel do Kalotine, vasi blizu meje, tu pa so ga vojaške patrulje zadržale in odredile, da se vrne v Sofijo, češ da so dobile nasprotno zapoved, glasom katere se mu ne dovoljuje iti čez mejo. Kljub protestu se je kurir našega poslanštva moral vrniti v Sofijo in se mu ni dovolilo, da bi prenesel službeno pošto. Z naše strani se nihče ne pušča v Sofijo in vse vezi s Sofijo so prekinjene.

STAMBOLIJSKI ŽIV.

Beograd, 12. junija. (B) Vaš dopisnik doznava iz ministrstva zunanjih del, da je Stambolijski živ in da se nahaja v okolici mesta Plevne s svojimi organiziranimi trupami.

Presenečena Madžarska!

Budimpešta, 12. junija. (K) V odgovoru na interpelacijo grofa Hojosa (edinstvena stranka) je izrazil minister za zunanja dela Daruvar svoje obžalovanje, da je bil zadnji govor jugoslovanskega ministra za zunanja dela govorjen v tako sovražen tonu napram Madžarski. Mi smo, je izjavil minister, zaradi tega zelo presenečeni, ker je Madžarska storila in stori vse, da upostavi dobre odnose s sosednimi državami, zlasti pa s kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Mi smo posebno tej kraljevini ponovno ponudili, da uredimo med nami obstoječe gospodarske odnose potom pogodbe iz smo razen te-

ga še izrazil željo, da uredimo vsa med obema državama vsečja vprašanja v dogovoru. Dasiiravno smo to željo večkrat ponovili, vendar ni moglo priti niti do tega, da bi se začeli pogajati. Mi smo stali, ponudbo, da se vsi politični ujetniki brez pridržka in brez vsake omejitve medsebojno izmenjajo. Na mojo največjo žalost tudi ta ponudba ni bila sprejeta. V zadržanju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev vidim eden one politične kampanje, ki jo vodijo poedine države, da se otežkoči v svrhu gospodarske obnove Madžarske uvedena akcija.

Gospodarstvo
INDUSTRIJA.

× Povečanje tovarne vagonov v Brodu. Tovarna vagonov v Brodu ob Savi je zvišala svoj kapital od 12,5 na 40 milijonov dinarjev. Obrat bo povečan in razširjen ter napravljene nekatere investicije. Tovarna za vagonov v Brodu spada vedno k madžarskemu konumu tovaru za vagonov v Kist-Teresu. Zanimivo je to, da ima podružnica večji kapital, kakor pa celo glavna družba, ki ima v celoti samo 50 milijonov madžarskih kron kapitala.

× Produkcija sladkorja na Poljskem. Kakor poročajo iz Poljske, bo letošnja letina sladkorne pese na Poljskem mnogo boljše, kakor je bila lanska, ko je znašala produkcija sladkorja 70% več kakor prejšnje leto. Zato upajo strokovnjaki, da se bo dala letos zvišati produkcija sladkorja za nadaljnjih 50%. (Produkcija leta 1922/23 je znašala 268.407 ton.) To bo Poljski omogočilo, ne le pokriti domačega konzuma, temveč tudi zvišati izvoz sladkorja, ki je znašal lansko leto 95.000 ton. Sedaj je Poljska na najboljšem potu, da doseže svojo predvojno produkcijo, ko se je produciralo na vseh ozemljih, ki spadajo danes k Poljski, poprečno 620.000 ton letno. Čim doseže Poljska ta svoj položaj, bo stala v prvi vrsti med državami, ki izvažajo sladkor.

× Naraščanje produkcije petroleja v Romuniji. V prvih treh mesecih 1923 je znašala celotna produkcija petroleja v Romuniji 383.563 ton; v istem času 1922 je znašala samo 321.846 ton, kar znači porast produkcije za 19%. V mesecu aprilu se je produciralo dnevno povprečno 4480 ton, kar pomeni zopet močno napredovanje produkcije.

× Produkcija premoga na Madžarskem stalno narašča in je že presegla letno povprečje. Leta 1919 je producirala Madžarska v celoti 38.000.000 centov, leta 1922 pa že 72 milijonov. Sedanja produkcija premoga je dosegla že tako mesto, da uvaža Madžarska vsak dan manj premoga. Industrijskega premoga sedaj že sploh ne uvaža več, ker se je madžarska industrija preuredila za porabo manjvrednega domačega premoga. Plinski premog pa bo morala Madžarska vedno uvažati.

KMETIJSTVO.

× Posetev sladkorne pese v Madžarski. V letošnjem letu je posejana na Madžarskem s sladkorno peso ploskev 44.300 ha proti 33.000 a v lanskem letu.

DAVKI — ČARINE.

× Odpravitve uvozne carine na meso v Italiji. Da se znižajo cene mesa, je odredil italijanski ministrski svet, da se odpravi uvozna carina na zmrazjeno, konzervirano meso in ribe in na živo živino.

TRGOVINA.

× Za izenačenje trgovinskega zakonodajstva. Iz Beograda poročajo: Trgovska in industrijska zbornica je ministrstvu pravde poslala predstavo, v kateri zahteva izenačenje trgovinskih in meničnih zakonov v celoti državi.

× Izboljšanje ruske trgovinske bilance. Primanjkljaj ruske trgovinske bilance je znašal v prvih treh mesecih letošnjega leta 1.500.000 zlatih rubljev, dočim je znašal primanjkljaj v istem času 1922. leta 50 milijonov zlatih rubljev.

× Izvoz žita iz Rusije. Do 11. t. m. je dosegel izvoz žita iz Rusije v letih 1922-23 višino 393.836 ton. Realiziranje so oskrbele rusko trgovinsko zastopstvo v Berlinu 315.700 ton, Anglesko-ruska kooperativna družba v Londonu 17.000 ton, sovjetska zastopstva v Revalu 5800 ton, v Rigi 1600 ton, v Helsinkisu 29.000 ton, v Stockholmu 6450 ton. Glede letošnjega izvoza žita iz Rusije imajo tamkaj najboljši made. Izvoz bo organizirala vlada sama, pritegniti pa bo skušala tudi inozemski kapital.

× Dovolitev prostega izvoza žita v Romuniji. V Romuniji nameravajo dovoliti prost izvoz žita. Izvozne carine na žito bodo primerno povišane.

× Zastoj v gornjeleskezi premovalni trgovini. Zaloge gornjeleskega premoga so dosegle že 400.000 ton. Konzum je zelo nadeval, predvsem v Nemčiji. Nemška industrija se sedaj ravna po angleškem premo-

gu, ki kaže tendenco pocenitve, tudi 5% znižanje davka na premog v poljski Gornji Sleziji ni imelo uspeha, ker je Nemčija znižala ta davek za 10%, vrh tega je tudi Avstrija znižala konzum gornjeleskega premoga na 60% dosedanje izmere, je zastoj še hujši. Ker gornjeleski premog ne more konkurirati z angleškim, bodo cene najbrž že v kratkem precej padle.

× Avstrijsko-ruski trgovinski in industrijski sindikat. V Moskvi se je konstituiral avstrijsko-ruski trgovinski in industrijski sindikat. K sindikatu spada cela vrsta največjih avstrijskih industrijskih tvrdk. Akcijski kapital znaša 300.000 zlatih rubljev. 50% akcijskega kapitala ima svoj sedež v Moskvi, podružnica pa na Dunaju. Upravni svet bo sestavljen iz 6-8 upravnih svetnikov, katerih polovica bodo Avstrijci, polovica pa Rusi. Predsednik bo Rus, predsednikov namestnik pa Avstrijec. Avstrijski udeleženci so se v posebni pogodbi zavezali, da bodo dali sindikatu vsako leto 1 milijon zlatih rubljev kredita na razpolago in sicer tako, da bo ta kredit vedno razpoložljiv.

× Družba Wranglove flote. V Marseilu se vrši 14. t. m. družba flotilje, ki jo je pripeljal s seboj ruski general Wrangel. Ta flotilja obstoja iz 18 ladij, ki so bile svoj čas v Črnem morju. Donesek se bo potabil za kritje izdatkov Francije pri Wrangelovih podjetjih.

DENARSTVO.

× Obveznice nemificiranih predvojnih posojil bivše Avstro-Ogrske se vzamejo iz obteka. Finančna delegacija objavlja uradno: Po razpisu generalne direktije državnih dolgov v Beogradu D. br. 9976 z dne 25. maja 1923 se vzamejo iz obteka tudi za obveznice nemificiranih predvojnih posojil. Med te spadajo pred vsem 3 odstotne obveznice dvorne komore za oddajo cerkvene srebca l. 1809 (3% Hoikammerobligationen für die Kirchensilberlieferung im Jahre 1809). Lastniki takih obveznic, ki obveznic ali še niso oddali, ali pa so jim bile vrnjene, naj jih nemudoma pošljejo neposredno generalni direktiji državnih dolgov v Beogradu.

× Evropski dolgovi v Ameriki. Po uradnih statističnih podatkih, ki jih je objavila Amerika, so dosegla njena posojila Evrope v pretečenem letu 869 milijonov dolarjev. Leta 1921 so znašala samo 540 milijonov.

× Obtok bankovcev v Švici se je zmanjšal od 16. maja do 23. maja za 15,2 milijonov švicarskih frankov na 844,3 milijonov frankov.

Glavni urednik: Ivan Podržaj.
Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.
Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

Veslovod Mihaelovič Garša:
Nadežda Nikolajevna.

Roman.
Nadaljevanje.

Ustavi se, me pogleda s čudnim pogledom in zamrmra:

— Ne.
— Kaj vas pa muči? Čemu toliko vika? Saj ne morem verjeti, da skrbite samo za to, kako bi spravili mojo dušo iz krempljev tega dozdevnega vrača?

— To je moja stvar — reče. — A vedite, da na katerikoli način že, — prepustil vam bom... Ne dovolim! Shišite? — je zadirljivo zakričal.

Čutil sem, da mi je kri stopila v glavo. V kotu, kjer sem ta trenotek stal s hrbtom proti steni, je bila navlečena razna šara: platna, čopiči, polomljeno stojalo. Tu je tudi stala palica z ostrim, železnim držajem, ki sem za časa poletnega dela razpenjal platno. Slučajno sem vzel v roke to kopje, in ko mi je Bezsonov rekel svoj: ne dovolim, sem ga z vso močjo zapil z ostrino v tla. Štirioglato železo se je globoko zasadilo v desko.

Niti besede nisem izpregovoril, a Bezsonov me je pogledal z brezzanimim in, kakor se mi je zdelo, celo prestrašenimi očmi.

— Z bogom, — reče. — Odhajam. Skrajno razburjeni ste.

Medtem sem se že umiril.
— Počakajte, — sem rekel. — Ostanite.

— Ne, moram iti. Na svidenje!
Odšel je. S težavo sem izpulil kopje iz tal, in spominjam se, da sem se dotaknil s prstom malce razgretga, svetlega železa. Prvikrat mi je prišlo na misel, da je to — strašno orožje, ki bi lahko z njim na mestu ubil človeka.

Helfreich je odšel v akademijo, jaz pa sem vznemirjen pričakoval svoj model. Napel sem čisto novo platno in pripravljen vse potrebno.

Ne morem reči, da sem tedaj mislil edino le na svojo sliko. Spomnil sem se večerajšnega večera, tiste čudne, doslej še neznane okolice, nepričakovanega in zame srečnega slučaja, te čudne, padle ženske, ki je na prvi mah osvojila vse moje simpatije in čednega vedenja Bezsonovega — kaj hoče od mene? Mar je v resnici ne ljubi? Čemu potem njegovo prezirljivo obnašanje napram njej? Ali je ne bi mogel rešiti?

Premišljeval sem o vsem tem, a moja roka je z ogliem hitela po platnu. Snopal sem načrte za pozo, v kakršni sem hotel naslikati Nadeždo Nikolajevno, a sem jih risal drugače za drugim.

Točno ob enajstih se oglašil zvonec. Čez minuto se je pokazala prvokrat na pragu moje sobe ona. O, kako se spominjam njenega bledega lica, ko je spremenjena in sramežljiva, (da sramežljivost je zamenjala njen večerajšnji izraz) molče stala med vratil. Kakor da se ne bi drznila prestopiti sobe, ker je našla pozneje svojo srečo, edino svetlo točko v življenju in... pogibel — ne ono pogibel, ki je govoril Bezsonov o njej... Ne morem dalje pisati. Počakal bom, da se umirim.

VII.
Sonja ne ve, da pišem te težke spomine. Kakor preje, sedi vsak dan kraj moje postelje ali naslonjača. Često pride k meni tudi moj prijatelj, moj bedni grbavec. Zelo se je postaral in shušal in vešči del molči. Sonja pravi, da naporno dela... Dal mu Bog sreče in uspeha!

Prišla je, kot je obljubila, točno ob enajstih. Vstopila je bojazljivo, mi sramežljivo odzdravila, molče sedla v naslonjač, stoječ v kotu ateliera.

— Zelo ste točni, Nadežda Nikolajevna, — pravim, metaje barve na paleta.

Pogleda me in ne odgovori ničesar.

— Ne vem, kako bi se vam zahvalil za vašo uslugo... — nadaljujem, čuteč, kako me obliva od vznemirjenja rdečica. Hotel sem ji povedati čisto nekaj drugega.

— Tako dolgo nisem mogel najti modela, da sem že hotel povsem opustiti to sliko, ker ni preostajalo že nič več drugega.

— Ali ji mar nimate na akademiji? — me vpraša.

— Da, a niso bile za mene. Pogledajte to obličje. Dal sem ji sliko Ane Ivanovne, ki sem jo pobral iz kupa vsakovrstne šare, ležeče na mizi. Pogledala je in se slabotno nasmejala.

— Da, to ni bilo za vas, — je izpregovorila. To ni Šarlota Corday.

— Vi poznate zgodovino Šarlote Corday? — vprašam.

Dalje prihodnjč

Različno kopalno perilo za dame in gospode!
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Nosite
Palma
kaučuk pete in
kaučuk podplate
Znižana cena!

novi ameriški pisalni stroj za Din 5.000-. Ponudbe na upravo lista.

MALI OGLASI:
Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para. z davčino vred.

la Posavina sir
hljeb po 5 kg — kg Din 34.—
tališe postom Mlekarna, Sunja

Mehanična streljana
(Schleschalle) a stanovanjskim vozom, orodjem itd. se ugodno proda. Resni reflektanti naj se obrnejo na naslov: Anton Kopecky, Mehanična streljana, Ljubljana, Tivoli.

Dve spremljevalki
želita vstopiti v službo brezplačno za dobo leto sezije, k dobi družini, koja potuje na letovišče k morju. Cenj ponudbe pod „MORJE“ na upravo lista.

Trgovino,
dobro vpeljano a mehanim blagom in opremo v sredini mesta Maribora — pozneje tudi stanovanje — se proda. Dopisi pod „Ekstencija“, na podružnico „Jutranje Novosti“ Maribor.

Krasna nova vila
a lepim vrtom in prostim stanovanjem v Ljubljani se ugodno proda. Vprašati pri družstvu hišnih posestnikov, Dunajska a. 17 od 4.—6. ure ali pisмено.

Dve blaginčarki
iščeta mesta za takojšen nastop ob morju. Cenj. ponudbe pod „Blaginčarka“ na upr. lista.

Knjigovodja
a trgovsko nabavsko poznavajo vse vrste knjigovodstva, želi primerne mesta, tudi kot tajnik ali blaginčark pri kakem večjem podjetju. Cenjene ponudbe pod „Priden in točen“, na upravo lista.

Gospodična
govaduje klavir majše začetnice. Naslov v uravi lista.

Tri Blejska dekleta
želijo vsled dolgega časa dopisovanja z inteligentnimi gospodi. Ponudbe pod „Radost, Milodost in Veselje“, na pošto ležeče Bled 2.

Blazine, žima
morska trava. Peter Kobal Kranj, Glavni trg tvorila vseh vrst blazin in žime in morske trave, modroce na peresih. Specijalna tvrdica za izdelovanje klubbarnit. — Najnižje cenel — Najsolidnejši izdelki! — Zadrževajte oferte in cenke!

Modra galica,
angleške provenienčne, 98-99%, brezkonkurenčne kakovosti in po zmernih cenah ima v zalogi zastopnik družbe Val Jurman Celje, Breg 25, Slovenija.

Trgovski vogelni lokal
v sredini mesta v zelo prometni ulici se odda v najem z novembrom. Ponudbe pod „Dobra trgovina“ na upravo lista.

Gospodična
želi priti h kakemu gospej ali h kakemu staremu gospodu za družabnico. Gre tudi za gospodinjstvo kakemu gospodu ali kot vzgojiteljica k otrokom brez matera. Cenj. ponudbe na upravo lista pod „Gospodična 1000“.

Knjigovodja,
bilanist, z večletno prakso išče službe. Cenj. ponudbe pod „Perfektna“ na upravo lista.

Dve sobarici,
ena prva, ena druga, iščeta primerne mesta za takojšen nastop. Kavjaja na razpolago. Ponudbe pod „Sobarica“ na upravo lista.

Sena
20 vagonov po ceni 550.— K za 100 kg, franco Sladojevci, proda Gjur Jelič, Sladojevci, p. Slatina.

Minar
išče službe nadzinarja, podzinarja ali kot prvi minar na kakem večjem miinu. Grem tudi za samostojnega na kak manjši miinu, ali pa vzajem primerne v najem.

Kolo,
moško, dobro ohranjeno se cenovno proda. Polize se pri M. Pogledu, Glince-Vid 206/L cesta Področnik.

Inteligentno,
zanesljivo dekle želi primerne mesto. Cenj. ponudbe pod šifro „Brez doma“, na upravo lista.

Hiša
tridesetstopenjska v sredini mesta Ljubljane se takoj proda. Polize se: Križevniška ul. št. 7/II.

Šivilja
bi žla šivat na dom vsak dan nekaj ur za hrano v Ljubljano. Naslov v upravi lista.

Fotograf
dober retušer za Celje in 2 v. ena inteligentna operaterja za v Toplice sprejme takoj atelije „Pelikan“, Celje.

Motor
s 5 konjskih sil, 5-60 m. transmisijsna (Rengschmühlgela) se proda. Polize se: Eisner, Dravograd.

Stanovanjska hiša
v dobrem stanju s 4 sobami, nad 18 oravoj zemljo, 15 minut od Maribora se proda. Za kupca stanovanje na razpolago. Cena 270.000 K. Dopisi Studenci pri Mariboru, Zrinjskega ulica št. 1.

Službo
inkasanta, sluge ali kaj primernega iščem. Zmožen sem 6 letov v govoru in pisavi. Ponudbe prosim pod „Nujna pomoč“ na upravo lista.

Prodajam
prevozne, sistilne mlatinice vseh velikosti, parne in benzinne lokomobile, razne stabilne motorje in druge gospodarske stroje po zelo znižanih cenah. M. Herga, Sv. Lenart, p. Velika Nedelja.

Javna zahvala.
Povodom srečno uspele, zelo težke in nevarne notranje operacije, ki so jo tako večje izvršili gg. zdravniki: kirurg — med. svetnik dr. Thalmann, dr. Majcen in dr. Thalmann ml. v mariborskem sanatoriju Bratov Tavčar, izrekam javno vsem omenjenim gg. zdravnikom ter vodstvu sanatorija v Mariboru svojo najtoplejšo zahvalo, priporočujoč ta zavod vsem trpinom v zaupanjapolni poset.
Gustav Sevič, trgovec, Dobova pri Brezicah.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.
Izšli so sledeči zvezki:
Stev. 1. Tajnost.
2. Jenufa.
3. Seviljski brivec.
4. Gorenjski slavček.
5. Mefistofeles.
6. Prodana nevesta.
7. Nižava.
8. Vrag in Katra.
9. Carostelec.
10. Janko in Metka.
11. Zapečatenci.
12. Tosca.
13. Aida.

Izdala in založila
„Zvezna tiskarna in knjigarna“
v Ljubljani, Wolfova ul. 1.
Vsak zvezek stane 3 Din.

Oglašujte v „Jutranjih Novostih“

Proda se
novi ameriški pisalni stroj za Din 5.000-. Ponudbe na upravo lista.

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3
nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebščin za šivilje in krojače. Damsko, moško, otroško perilo. Najnovejšje bluze v etaminu. Površne jopice, volnene in modne juparje. Nogavice, rokavice, majce kratke nogavice. Svilene in pletene samovestnice itd. po priznani najnižjih cenah. Na debelo in na drobno!

3java.
Pristopam kot član k Narodni Radikalni Stranki, priznajoč vse pravice in dolžnosti nje programa in statuta.

Datum: _____
Kraj, naslov: _____ Lastnoročni podpis (člilivo): _____
Poklic: _____

Izpolnite, izrežite in pošljite na Gl. tajništvo NRS v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1/1.